

PROJECTE 567/23

Avançant cap a la defensa dels drets individuals i col·lectius a 4 comunitats mares ixils rurals.
2n any.

ENTITAT SOL·LICITANT: **STEI Intersindical**

ENTITAT EXECUTORA: **AEPREQ**

PAÍS: **Guatemala**

ZONA: **Nebaj. Quiché.**

PERSONES PROTAGONISTES: **100 dones, 120 joves i 32 autoritats comunitàries.**

SECTOR: **Alfabetització/ Sobirania alimentària.**

APORTACIÓ AJUNTAMENT D'EIVISSA: **70.000€**

Aportació total del Fons: 70.000€

ESTAT: **Finalitzat**

SINOPSI

El projecte presentat a la convocatòria té l'objectiu de donar continuïtat al projecte aprovat l'any 2021 i que just ha finalitzat en gener de 2023. En aquell cas, es va desenvolupar a les comunitats de Saquil Grande, La Libertad, Vijolom II i el Mirador. La valoració feta per les persones titulars de drets va ser positiva i elles mateixes van sol·licitar la seva continuació.

Les dones que van participar al programa d'alfabetització i formació de la comunitat d'El Mirador van comunicar que no podrien realitzar aquest segon any i per aquest motiu es canvia per la comunitat de Tujolom, que ja havia mostrat interès en participar en el projecte anterior i continua en aquests moments.

Les comunitats rurals de Guatemala viuen, en un percentatge molt elevat, en situació de pobresa o extrema pobresa. A aquesta realitat, s'han d'afegir les grans desigualtats de gènere que es segueixen mantenint en el temps, tant en l'àmbit social, econòmic, educatiu i polític.

El projecte es divideix en diversos components:

- Procés de post-alfabetització per a 100 dones maies, la gran majoria de les quals van realitzar el programa d'alfabetització del projecte anterior. La durada del programa és d'11 mesos, realitzant 6 hores setmanals i implementant els següents mòduls: lectura, escriptura, habilitat numèriques, història social, història natural i habilitats socials.

- Formació en drets humans, dirigit al mateix grup de dones, amb l'objectiu que coneguin i exerceixin els seus drets i participin en la gestió comunitària. Es tractaran 10 temàtiques, realitzant un total de 44 tallers de 3 hores de durada. Es desenvoluparan també 2 programes setmanals a través dels mitjans de comunicació, arribant així a més població ixil en general.

- Millora dels horts familiars iniciats en el projecte anterior, així com dels hivernacles construïts, amb nous materials i noves formacions.

- 3 processos de formació amb 32 autoritats comunitàries. Els eixos temàtics d'aquestes formacions són: drets humans, igualtat i equitat de gènere, defensa del territori i recursos naturals (hídrics), sobirania alimentària, processos d'autoformació comunitària i migració.

- Enfortiment del lideratge juvenil, dirigit a 120 líders i lidereses joves de les 4 comunitats. Es realitzarà un taller al mes a cada comunitat, d'una durada de 3h cadascun, amb un total de 44 tallers.

Es compta amb el recolzament de les autoritat comunitàries, que cedeixen espais per la realització de les formacions, i que també veuen necessària la transformació que busca el projecte.

INFORME DE SEGUIMENT

Període que abasta l'informe: 1 d'agost de 2023 - 31 gener de 2024
Registre d'entrada al Fons Pitiús: 15/02/2024

Informació econòmica:

DESCRIPCIÓ	IMPORT
Aportació del Fons:	70.000€
Primer pagament (18/07/23):	35.000€
Justificació (78% del primer pagament):	27.165€

Donat que la justificació supera el 50% del primer pagament, tal com estableixen les bases de convocatòria, es realitza el pagament del 50% restant de l'aportació.

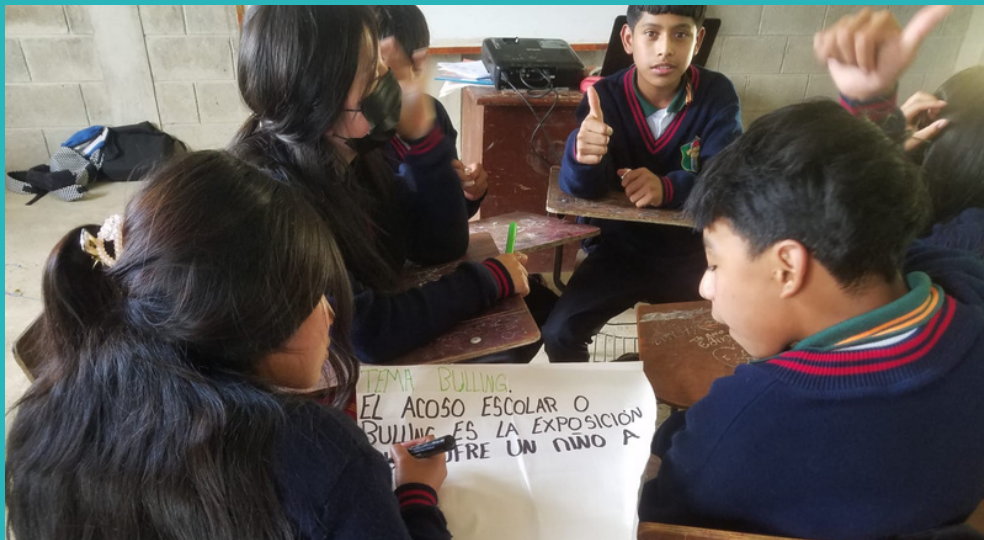
INFORME DE SEGUIMENT

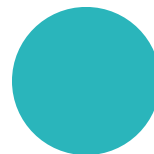
Activitats realitzades

Les activitats realitzades fins al moment són les següents:

- Contractació del personal tècnic encarregat del procés de post-alfabetització, que està format per 2 facilitadores, una tècnica agrícola, una contadora i una coordinadora.
- Es va convocar a les titulars de drets del procés de post-alfabetització a les 4 comunitats, quedant inscrites un total de 100 dones (22 a Saquil Grande, 23 a La Libertad, 25 a Vijolom II i 30 a Tujolom). Entre finals d'agost i principis de setembre es van iniciar les sessions de formació, realitzant-se dos dies per setmana i amb una durada de 3h cadascuna. Es va lliurar a les 100 dones inscrites diferents materials per realitzar les seves tasques.
- Les mateixes 100 dones inicien la formació en Drets Humans a partir del mes d'octubre. Fins al moment s'han realitzat 16 tallers dels 44 planificats, sobre les temàtiques següents: principis i valors, consum de drogues i alcohol, suport emocional en l'embaràs adolescent i migració.
- El procés formatiu amb les autoritats comunitàries encara no ha començat, ja que es realitzarà a partir del mes de febrer. Fins aquest moment, s'han coordinat amb els possibles candidats a fer la formació.
- S'han dissenyat els mòduls i iniciat les gravacions dels programes de ràdio i televisió, després de signar els convenis amb els mitjans de comunicació. La seva difusió s'iniciarà en febrer.
- La formació a joves comença amb retard ja que en 3 comunitats no hi ha centres educatius de nivell bàsic. Només a la comunitat de Saquil Grande n'hi ha dos per cooperativa i una privada. Es decideix sol·licitar el recolzament de les autoritats i els docents d'aquests centres i la formació es comença a realitzar a finals de setembre amb un total de 144 joves inscrits.
- Pel que fa als horts familiars, s'ha realitzat la compra dels materials per la millora dels 4 hivernacles ja construïts l'any anterior i a partir d'octubre van iniciar els tallers de formació amb les 100 dones titulars de drets. Es van sembrar les llavors i la gran majoria van germinar amb molt èxit i es van poder trasplantar als diferents horts familiars. Es preveu que a mitjans de febrer ja es podran començar a consumir les collites.

INFORME FINAL

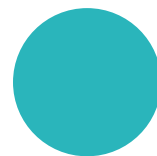
Període que abasta l'informe: 1 agost 2023 - 31 juliol 2024

Registre d'entrada al Fons Pitiús: 24/09/2024

Informació econòmica:

DESCRIPCIÓ	IMPORT
Aportació del Fons:	70.000€
Primer pagament (18/07/23):	35.000€
Segon pagament (19/06/24):	35.000€

Amb aquest informe ha quedat degudament justificada l'aportació que ha fet el Fons al projecte, raó per la qual es tanca l'expedient.

Activitats realitzades i resultats aconseguits

S'ha finalitzat el projecte aconseguint els resultats esperats, havent-se realitzat totes les activitats previstes:

Procés de post-alfabetització per a 100 dones maies. Les sessions s'han realitzat dos dies per setmana durant 11 mesos. S'ha comptat amb dos facilitadores contractades per a realitzar la formació a les 4 comunitats i de les 100 dones inscrites, 99 han acabat el programa i han rebut el seu diploma de participació. Amb els aprenentatges adquirits les titulars de drets expressen la seva satisfacció per poder llegir, escriure i firmar, així com poder ajudar a familiars que tampoc van poder anar a escola durant la seva infància o joventut. Es senten més segures per poder-se comunicar per escrit, per exemple, amb familiars que han migrat als Estats Units.

Formació en drets humans a dones maies. Les mateixes 100 dones han realitzat un total d'11 tallers entre octubre i juny. La participació va ser positiva a les comunitats de Vijolom i Tujolom, mentre que a les comunitats de La Libertad i Salquil Grande va ser més irregular durant l'època de sembra i collita. L'assistència es va mantenir en un 80%. Les temàtiques tractades han estat les següents: principis i valors; efectes i conseqüències del consum de drogues, alcohol i tabac; suport emocional a l'embaràs en edats primerenques; migració; efectes del canvi climàtic i classificació dels residus; defensa del territori i recursos naturals; accés a l'aigua i sanejament; acords de pau; habilitats socials; salut i nutrició; resolució de conflictes. De forma complementària i per donar major cobertura als coneixements sobre drets humans, es van dissenyar i gravar 11 programes radials i televisius. La difusió d'aquests es va fer d'abril a juliol.

Formació amb autoritats comunitàries. De les 32 autoritats convocades per a realitzar els 3 tallers programats, van assistir-hi un total de 20. Algunes de les persones que no van assistir a la formació ho feren per no estar d'acord amb les temàtiques tractades i altres perquè es trobaven ocupats amb la construcció d'un drenatge (comunitat de Salquil Grande). Les temàtiques de cadascun dels tallers han estat els següents: Migració; Autoorganització comunitària i desenvolupament sostenible; Defensa del territori i recursos naturals. Les persones participants van poder adquirir nous coneixements, reconèixer els problemes socials que pateixen les comunitats, compartir dubtes i opinions, així com assumir compromisos sobre els punts tractats.

Formació juvenil. Els 144 joves inscrits als tallers finalment van iniciar la formació en setembre de 2023 i aquesta es va allargar fins juny de 2024. Es realitzaren 43 tallers entre tots els grups i finalitzaren el programa un total de 137 joves. Es van concentrar els grups a la comunitat de Salquil Grande, ja que és la única que té centres educatius on realitzar-se (els joves de les altres comunitats es desplacen a aquests centres). Els drets humans, l'educació, els drets sexuals i reproductius, la migració, la defensa del territori, la igualtat de gènere, els recursos hídrics o la resolució de conflictes van ser algunes de les temàtiques tractades. Al finalitzar el programa, els i les joves (entre 13 i 17 anys) van rebre el diploma de participació corresponent.

Horts familiars i hivernacles (per a les mateixes 100 dones). Al ser un projecte de continuïtat, primer es va fer una avaluació dels terrenys on es van instal·lar els hivernacles en la primera fase. En el cas de la comunitat de Salquil Grande es va haver de canviar d'ubicació ja que la propietària de les terres on estava no podia participar al projecte en aquesta segona fase.

S'han realitzat millores als hivernacles i s'han instal·lat dipòsits d'aigua. A més, s'han realitzat dos sembrats col·lectives, 2 lliuraments de brots germinats per als horts, 5 tallers de capacitació, 2 tallers de demostració d'aliments, 1 activitat de preparació de fertilitzant-insecticida orgànic

La participació de les titulars de drets ha estat activa a les 4 comunitats i als tallers de formació agrícola va assistir el 90% de les dones. Després de la feina realitzada durant els primers mesos del projecte, en febrer de 2024 les famílies van començar a consumir aliments de les seves collites. En alguns casos han tingut problemes amb el fred i no han sobreviscut tots els brots sembrats. Les juntes directives de cada comunitat són les responsables de garantir el manteniment dels horts i els hivernacles, així com el treball dels diferents grups.

Activitat de retorn a Eivissa i Formentera

L'activista i defensor de drets humans guatemalec Bernardo Caal Xol va estar a Eivissa en febrer i va realitzar una xerrada a l'alumnat de 1r de batxillerat de l'IES Xarc (Santa Eulària), així com una xerrada pública al local de l'STEI Intersindical. El títol de la mateixa era "La solidaritat transforma. Defensa del territori" i Caal va explicar de primera mà la lluita del seu poble indígena per la protecció del territori.

